

วิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี

นายฉลองรัตน์ ทิพย์พิमान



**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-467-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF NARRATIVE STRUCTURE IN AMERICAN WOMEN'S FILMS



MR. CHALONGRAT TIPPIMAN

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-467-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

วิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกัน
ที่มีตัวเอกเป็นสตรี

โดย

นายฉลองรัตน์ ทิพย์พิमान

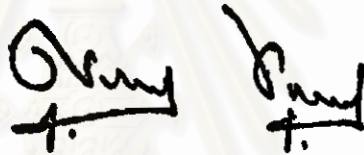
ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

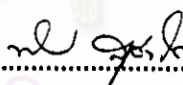
รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ


บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทบัณฑิต

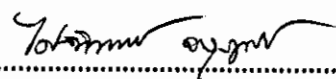


..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นันทวัน สุชาโต)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ไศลทิพย์ จารุภูมิ)



พิมพ์ตำแน่งแบบทศด้อยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน : วิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี (AN ANALYSIS OF NARRATIVE STRUCTURE IN AMERICAN WOMEN'S FILMS)

อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ, 129 หน้า ISBN 974-635-467-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เอกลักษณ์พิเศษของโครงสร้างการเล่าเรื่อง และกระบวนการสื่อความหมายในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี โดยศึกษาจากภาพยนตร์ที่ออกฉายในช่วงเดือนกรกฎาคม 2538-มิถุนายน 2539 จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ Boys On The Side, Show Girls, Waiting To Exhale, To Die For, How To Make An American Quilt และ The Truth About Cats And Dogs

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี มีโครงสร้างการเล่าเรื่องที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษ ได้แก่ แก่นความคิดและข้อขัดแย้ง ที่เป็นเรื่องของผู้หญิงกับความรัก ครอบครัว และ สังคม โดยตัวละครหญิงจะมีบทบาทหลากหลาย และมีลักษณะเป็นผู้กระทำมากกว่าตัวละครหญิงในภาพยนตร์ทั่วไป สำหรับฉากที่ตัวละครหญิงมักเข้าไปเกี่ยวข้องคือจากภายนอก ซึ่งได้แก่ สถานที่ทำงาน และ ห้องถนน ส่วนการใช้สัญลักษณ์พิเศษจะเกี่ยวข้องกับความรัก ครอบครัว และ สังคม

โครงสร้างการเล่าเรื่องที่มีลักษณะร่วมกับภาพยนตร์ทั่วไป ได้แก่ การลำดับโครงเรื่อง ซึ่งมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้เล่าเรื่องเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับจุดยืนการเล่าเรื่องที่มีการใช้จุดยืนแบบผู้รู้แจ้ง

สำหรับกระบวนการสื่อความหมายในภาพยนตร์ ภาพยนตร์ทั้ง 6 เรื่อง ได้สื่อความหมายถึงเพศหญิงว่าควรมีท่าทีที่สอดคล้องกับความเป็นจริงต่อเรื่องความรัก ครอบครัว และ สังคม ขณะเดียวกันสังคมควรมีความเข้าใจเพศหญิง โดยพิจารณาเพศหญิงจากสภาพชีวิตที่เป็นจริง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา จุ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C850843 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: NARRATIVE STRUCTURE

CHALONGRAT TIPPIMAN : AN ANALYSIS STRUCTURE IN AMERICAN WOMEN'S FILMS.
THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. KANJANA KAEWTHEP, Ph.D. 129 pp.
ISBN 974-635-467-1.

The purpose of this study was to analyse characterization of the narrative structure and the process of conveying the meanings of contents in American film with female leading roles. The 6 films used in the study were shown during July 1995 to June 1996. and included Boys On The Side, Show Girls, Waiting To Exhale, To Die For, How To Make An American Quilt and The Truth About Cats And Dogs.

The results of the study revealed that the identity of narrative structure with female leading roles included the contradictions, which focused on women problems in love, in family and in society. Female characters in these 6 films play more active roles than female characters in general movies. Most scenes took place outside the home, such as in offices or on the streets.

Stories were usually told in the appropriate sequence which is the common nature in general movies. They rely on the omniscient standpoint of story tellers to tell the story

Regarding to the meanings conveying in the contents, the movies said that female characters should adopt realistic outlook towards love, family and society affairs. Additionally, society understood based on the realities of their everyday lives.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต ชวลิต ทวีตกุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา จก

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม —

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ไศลทิพย์ จารุภูมิ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. นันทวัน สุชาโต ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ ได้รับความกรุณาจากนายพรชัย วิริยะ ประภานนท์ และนางสาวธิดา ผลิตผลการพิมพ์ หัวหน้ากองบรรณาธิการนิตยสารซีเนแม็ก ในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ที่ให้การสนับสนุนในทุกๆด้านแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน
พฤษภาคม 2540

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหานำวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2. ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดการเล่าเรื่อง	9
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
3. ระเบียบวิธีวิจัย	23
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	25
3.4 การนำเสนอข้อมูล	26
4. วิเคราะห์เอกลักษณ์พิเศษของโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มี ตัวเอกเป็นสตรี	27
4.1 เรื่องย่อ	27
4.2 วิเคราะห์โครงเรื่องของภาพยนตร์	36
4.3 วิเคราะห์แก่นความคิดของภาพยนตร์	48
4.4 วิเคราะห์ข้อขัดแย้งของภาพยนตร์	51
4.5 วิเคราะห์บทบาทและคุณสมบัติของตัวละคร	56
4.6 วิเคราะห์ฉากในภาพยนตร์	80
4.7 วิเคราะห์สัญลักษณ์พิเศษในภาพยนตร์	90
4.8 วิเคราะห์จุดยืนการเล่าเรื่องในภาพยนตร์	100

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. วิเคราะห์กระบวนการสื่อความหมายในภาพยนตร์	108
5.1 วิเคราะห์กระบวนการสื่อความของโครงเรื่อง	108
5.2 วิเคราะห์กระบวนการสื่อความหมายของแก่นความคิด	110
5.3 วิเคราะห์กระบวนการสื่อความหมายของข้อขัดแย้ง	113
5.4 วิเคราะห์กระบวนการสื่อความหมายของตัวละคร	115
5.5 วิเคราะห์กระบวนการสื่อความหมายของฉาก	116
5.6 วิเคราะห์กระบวนการสื่อความหมายของสัญลักษณ์พิเศษ	117
5.7 วิเคราะห์กระบวนการสื่อความหมายของจุดยืนการเล่าเรื่อง	118
6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
6.1 สรุปผลการวิจัย	120
6.2 อภิปรายผลการวิจัย	125
6.3 ข้อเสนอแนะ	126
รายการอ้างอิง	127
ประวัติผู้วิจัย	129

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ตารางแสดงโครงเรื่อง Boys On The Side	40
ตารางที่ 2	ตารางแสดงโครงเรื่อง Show Girls	42
ตารางที่ 3	ตารางแสดงโครงเรื่อง The Truth About Cats And Dogs	43
ตารางที่ 4	ตารางแสดงโครงเรื่อง Waiting To Exhale	45
ตารางที่ 5	ตารางแสดงโครงเรื่อง How To Make An American Quilt	46
ตารางที่ 6	ตารางแสดงโครงเรื่อง To Die For	47
ตารางที่ 7	ตารางแสดงข้อขัดแย้งเกี่ยวกับสตรีกับชีวิตส่วนตัว	51
ตารางที่ 8	ตารางแสดงข้อขัดแย้งเกี่ยวกับสตรีกับอาชีพ	53
ตารางที่ 9	ตารางแสดงข้อขัดแย้งเกี่ยวกับสตรีกับสังคม	54
ตารางที่ 10	ตารางแสดงข้อขัดแย้งเกี่ยวกับสตรีกับทางเลือก.....	55
ตารางที่ 11	ตารางสรุปบทบาทตัวละคร	56
ตารางที่ 12	ตารางแสดงบทบาทตัวละครใน Boys On The Side	59
ตารางที่ 13	ตารางแสดงบทบาทตัวละครใน Show Girls	61
ตารางที่ 14	ตารางแสดงบทบาทตัวละครใน Waiting To Exhale	62
ตารางที่ 15	ตารางแสดงบทบาทตัวละครใน To Die For	64
ตารางที่ 16	ตารางแสดงบทบาทตัวละครใน How To Make An American Quilt	65
ตารางที่ 17	ตารางแสดงบทบาทตัวละครใน The Truth About Cats And Dogs	66
ตารางที่ 18	ตารางสรุปคุณสมบัติของตัวละคร	68
ตารางที่ 19	ตารางแสดงคุณสมบัติของตัวละครใน Boys On The Side	69
ตารางที่ 20	ตารางแสดงคุณสมบัติตัวละครใน Show Girls	70
ตารางที่ 21	ตารางแสดงคุณสมบัติตัวละครใน Waiting To Exhale	72
ตารางที่ 22	ตารางแสดงคุณสมบัติตัวละครใน To Die For	74
ตารางที่ 23	ตารางแสดงคุณสมบัติตัวละครใน How To Make An American Quilt	76
ตารางที่ 24	ตารางแสดงคุณสมบัติตัวละครใน The Truth About Cats And Dogs	78
ตารางที่ 25	ตารางสรุปการปรากฏของฉากในภาพยนตร์	80
ตารางที่ 26	ตารางแสดงการปรากฏของฉาก Boys On The Side	83
ตารางที่ 27	ตารางแสดงการปรากฏของฉาก Show Girls	84
ตารางที่ 28	ตารางแสดงการปรากฏของฉาก Waiting To Exhale	85
ตารางที่ 29	ตารางแสดงการปรากฏของฉาก To Die For	86
ตารางที่ 30	ตารางแสดงการปรากฏของฉาก How To Make An American Quilt	87
ตารางที่ 31	ตารางแสดงการปรากฏของฉาก The Truth About Cats And Dogs	88
ตารางที่ 32	ตารางแสดงการใช้สัญลักษณ์ทางภาพ	90
ตารางที่ 33	ตารางแสดงการใช้สัญลักษณ์ทางเสียง	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 34 ตารางแสดงการใช้สัญลักษณ์แทนความรู้สึก	92
ตารางที่ 35 ตารางแสดงการใช้สัญลักษณ์แทนชะตากรรม	95
ตารางที่ 36 ตารางแสดงการใช้สัญลักษณ์แทนวัตถุประสงค์	98
ตารางที่ 37 ตารางแสดงการใช้สัญลักษณ์แทนเพศชาย-หญิง	99
ตารางที่ 38 ตารางแสดงจุดยืนการเล่าเรื่องตามสายตานุรูปพจน์	100



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย